

Ljubljana, 20. 7. 2009

Poročilo o obilnem deževju od 6. do 10. julija 2009

Opis sinoptične situacije

V začetku julija se je nad delom srednje Evrope in Balkana nadaljevalo nestanovitno vreme. Plitvo, a obsežno višinsko jedro hladnega zraka nad Balkanom se je le počasi polnilo. Zaradi namočenih tal in posledično vlažnega zraka v prizemni plasti ozračja so bile plohe in nevihte pogoste, prihajalo je tudi do močnejših nalivov.

V ponedeljek, 6. julija, je bilo Britansko otočje pod vplivom manjšega ciklona s hladnim zrakom v višinah. Obsežnejše jedro hladnega zraka se je nahajalo nad severovzhodno Evropo. Proti jugu Evrope je bil v višinah vse toplejši zrak, zato so nad osrednjo Evropo pihali večinoma zahodni vetrovi. Ciklon z višinsko kapljo hladnega zraka nad Britanskim otočjem se je v naslednjih dneh pomaknil nad Skandinavijo. Nad nami se je jugozahodni do zahodni veter na sprednji strani višinske doline krepil. V spodnji plasti ozračja je v noči s 7. na 8. julij od severa začel dotekati hladnejši zrak. Količina vodne pare v ozračju se je nekoliko zmanjšala in ozračje je bilo le še šibko labilno. V petek, 10. julija, se je veter v višinah obračal na severozahodno smer in ozračje se je umirilo. V soboto popoldne je zaradi sončnega vremena nastalo nekaj ploh in neviht, a količina padavin nikjer ni bila posebno velika.

Razvoj vremena pri nas

Od 6. do 10. julija je prevladovalo spremenljivo vreme, več sonca je bilo ob Obali in manj v goratem svetu. Najmanj sončnega vremena je bilo sicer 7. in 10. julija. V prvih dveh dneh obdobja so bile temperature glede na dolgoletno povprečje običajne, 8. julija pa se je v večjem delu države znatno ohladilo. Dne 9. julija se je prehodno nekoliko otoplilo, a že 10. julija je bilo zopet precej hladno.

V dobršnem delu Slovenije je v vseh dneh opisanega obdobja deževalo. Dne 6. julija je bilo težišče padavin v zahodni in južni Sloveniji ter na območju Pohorja in dela Slovenskih goric. Najburnejše nevihtno dogajanje je bilo v popoldanskem času (sliki 1 in 2). Naslednji dan so bile padavine marsikje obilne, nalivi so bili pogostejši v popoldanskih urah in jutranjih urah naslednjega dne (slike 3–6). V delu predalpskega hribovja je do jutra naslednjega dne v 24 urah padlo do okoli 100 mm dežja (preglednica 1). V Jablanici pri Ilirski Bistrici je okoli 17.25 nastal šibek, nekaj deset metrov širok tornado, ki je v osmih minutah prepotoval okoli 900 m. Tornado ni povzročil večje škode. Po prehodni umiritvi so se v poznem jutru na zahodu spet pričele pojavljati močnejše padavine, ki so se nato v obliki pasu razširile proti vzhodu in sredi dneva oslabele (slika 7). V četrtek, 9. julija, je zgodaj zjutraj močnejša nevihta dosegla Julijske Alpe, pozno dopoldne pa je nevihta iz Tržaškega zaliva prečkala Istro. Na obalnih postajah je nevihtni piš dosegel hitrost 70–90 km/h. V noči na petek so spet nastajale močnejše nevihtne celice, a tokrat je bilo njihovo gibanje počasno, zato so bili nalivi ponekod

nenavadno izdatni (preglednica 2, slike 8–10). Največ dežja je padlo na območju Velenja, okoli 10 km južno in severozahodno od Celja, v delu Polhograjskih Dolomitov in v pasu od severnega obroba Ljubljane do območja Litije (slika 12). Uradna mreža postaj ni zabeležila nenavadno obilnih padavin, zato pa so na nekaterih amaterskih meteoroloških postajah namerili nad 50 mm dežja. Glede na primerjavo radarsko ocenjenih padavin in izmerkov meteoroloških postaj sklepamo, da je na območju najboljnjih padavin padlo nad 100 mm dežja. V petek čez dan so padavine ponehale, v večjem delu Slovenije je padlo še nekaj milimetrov dežja.

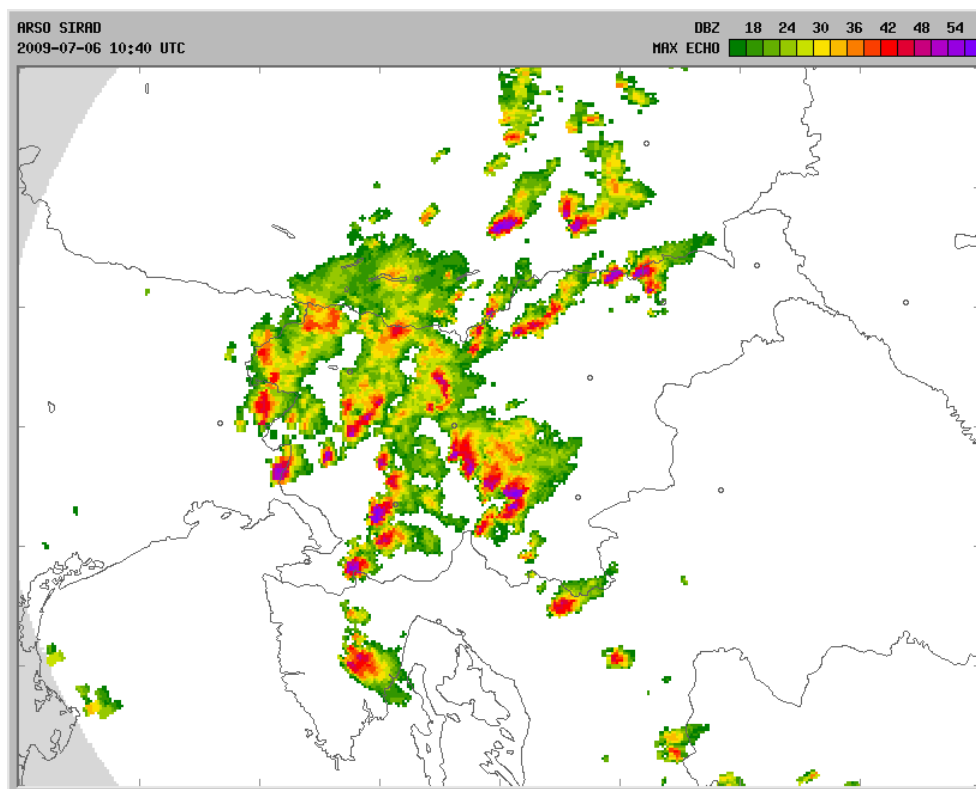
Dne 10. oziroma 11. julija se je končalo okoli 20 dni dolgo obdobje nestabilnega vremena. Tako dolgotrajno nestabilno vreme je za ta letni čas neobičajno. Povsem suhih dni je bilo v omenjenem obdobju kvečjemu nekaj, večinoma celo samo dva ali trije dnevi. Nazadnje je bilo daljše obdobje nestanovitnega vremena v tem letnem času od 1. do 17. junija 2007, a padavine so bile takrat manj obilne. Obdobje mokrega vremena od 19. junija do 2. julija 1996 je bilo sicer nekoliko krajše od tokratnega, a z več padavinami.

Preglednica 1. Dnevna (24-urna) višina padavin (mm) na izbranih meteoroloških postajah, izmerjena navedenega dne ob 8. uri zjutraj po srednjeevropskem poletnem času.

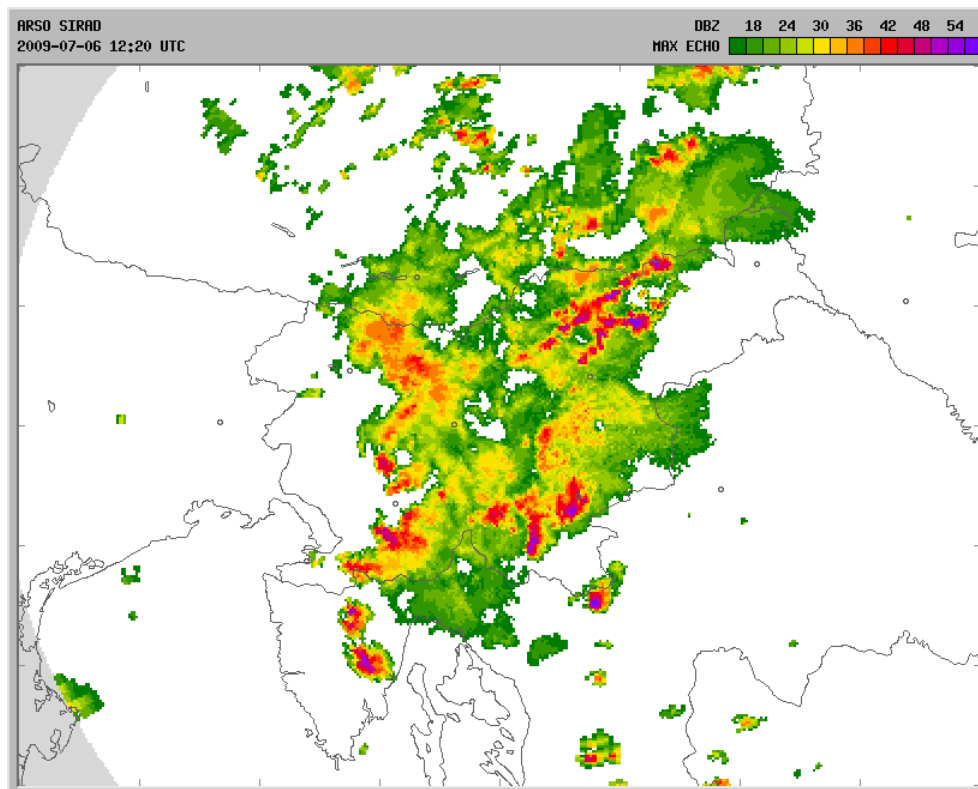
postaja	dan	padavine
Vojsko (nad Idrijo)	8.	105
Na Stanu	8.	98
Lig	8.	82
Poljane nad Škofjo Loko	8.	82
Žiri	8.	81
Leskovic	8.	80
Boršt (nad Gorenjo vasjo)	8.	75
Dolenje (pri Ajdovščini)	8.	71
Na Stanu	7.	65
Morsko	8.	63
Lučine	8.	62
Kredarica	8.	57
Hotedršica	8.	55
Hotedršica	7.	50
Dvor pri Polhovem Gradcu	10.	45
Topol pri Medvodah	10.	44
Boršt (nad Gorenjo vasjo)	7.	36
Laško	10.	35
Vojnik	10.	33

Preglednica 2. Trajanje (min) in višina padavin (mm) v najmočnejših zabeleženih nalivih na samodejnih postajah z meritvami padavin od 6. do 10. julija. Naveden čas je srednjeevropski poletni, povratna doba je podana v letih.

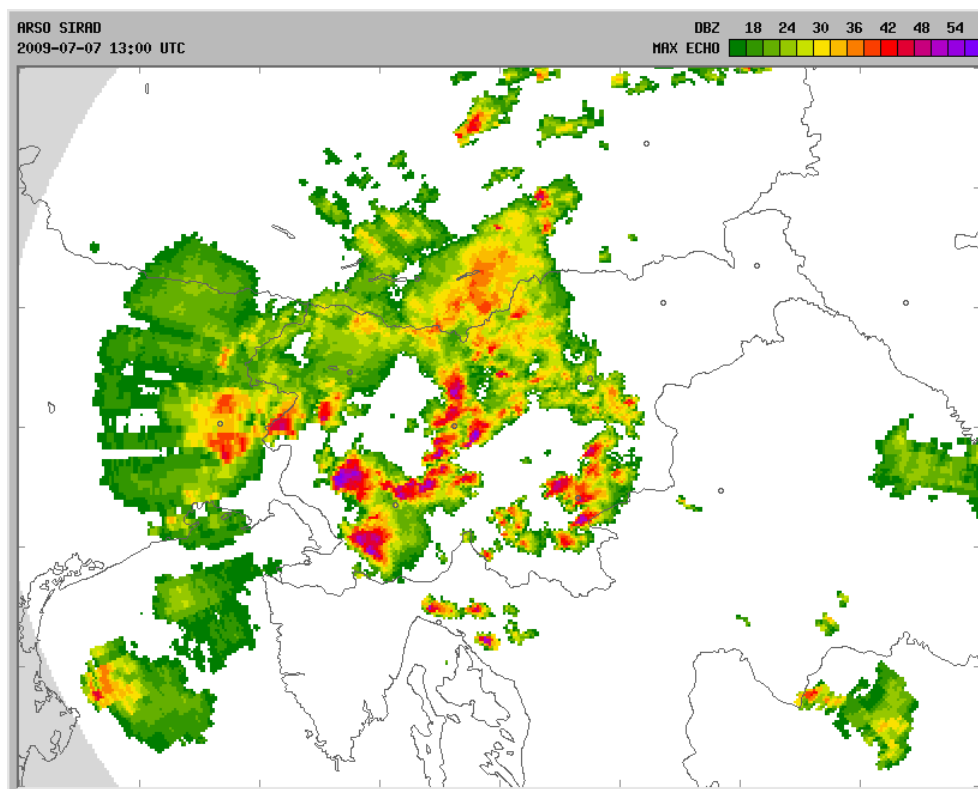
postaja	datum in čas	trajanje	višina	povratna doba
Dvor pri Polhovem Gradcu	10. julij 1.40	10	30	100
Lisca	7. julij 17.30	10	18	10
Gačnik	6. julij 15.25	10	16	10
Suha (pri Škofji Loki)	7. julij 14.45	25	33	10
Dolenje (pri Ajdovščini)	7. julij 16.00	10	17	5
Jesenice (pri Brežicah)	7. julij 18.55	15	20	5
Boršt (nad Gorenjo vasjo)	6. julij 12.40	30	24	5
Boršt (nad Gorenjo vasjo)	8. julij 2.10	10	15	5
Nova Gorica	8. julij 2.55	30	29	2
Škocjan (pri Divači)	7. julij 15.10	10	16	2
Koseze (pri Ilirski Bistrici)	6. julij 14.10	15	15	2
Grosuplje	6. julij 13.10	15	17	2
Bilje	8. julij 2.40	15	17	1
Dolenje (pri Ajdovščini)	8. julij 3.05	10	13	1

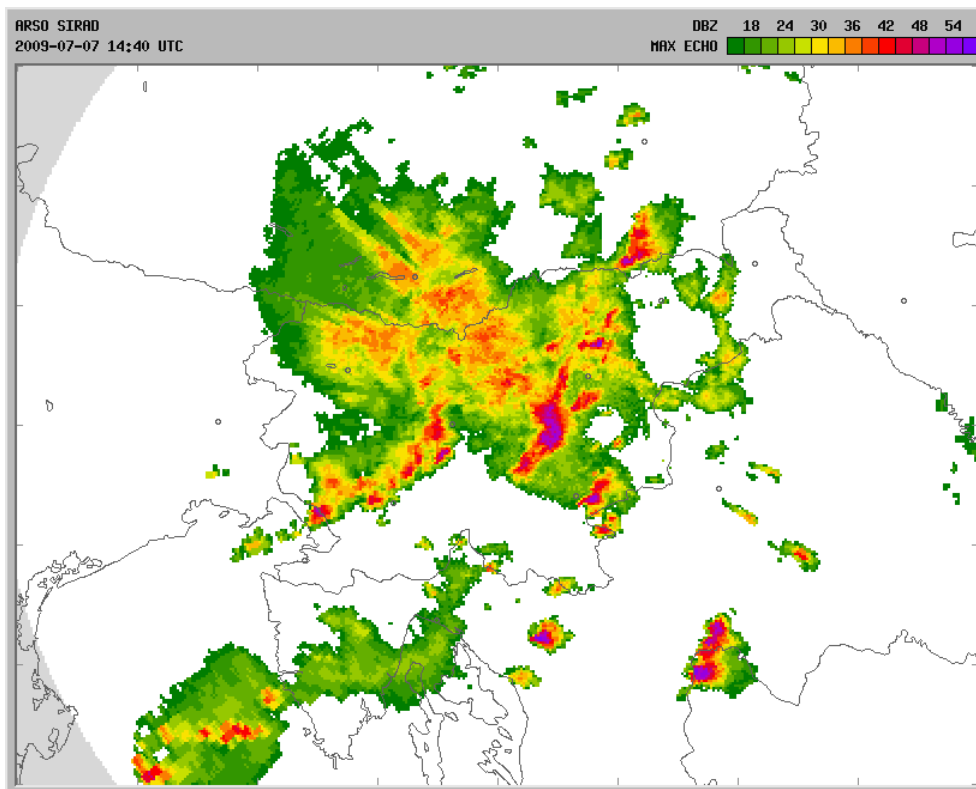
Slika 1. Slika največje radarske odbojnosti padavin 6. julija ob 12.40 po srednjeevropskem poletnem času.

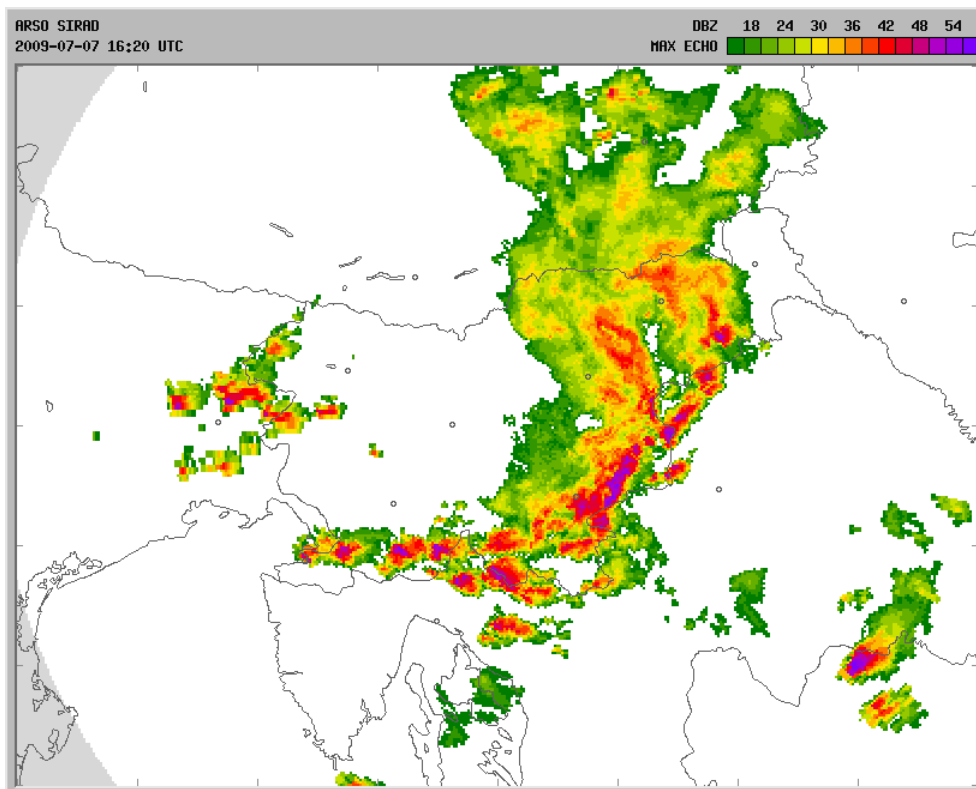
Slika 2. Slika največje radarske odbojnosti padavin 6. julija ob 14.20 po srednjeevropskem poletnem času.

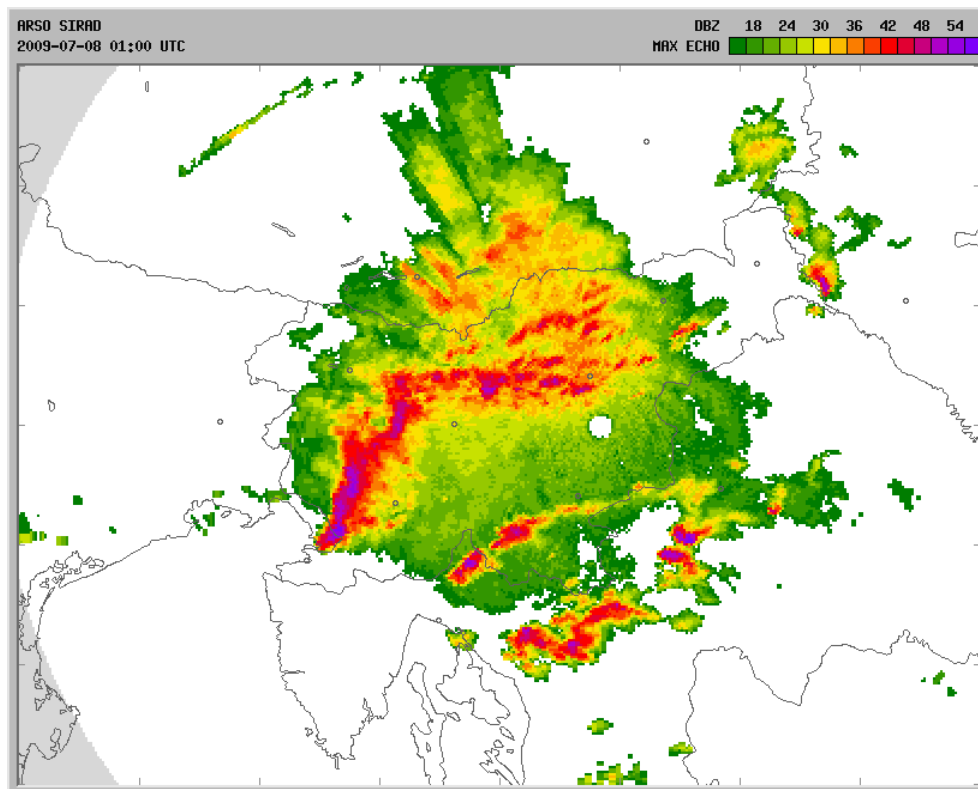
Slika 3. Slika največje radarske odbojnosti padavin 7. julija ob 15.00 po srednjeevropskem poletnem času.

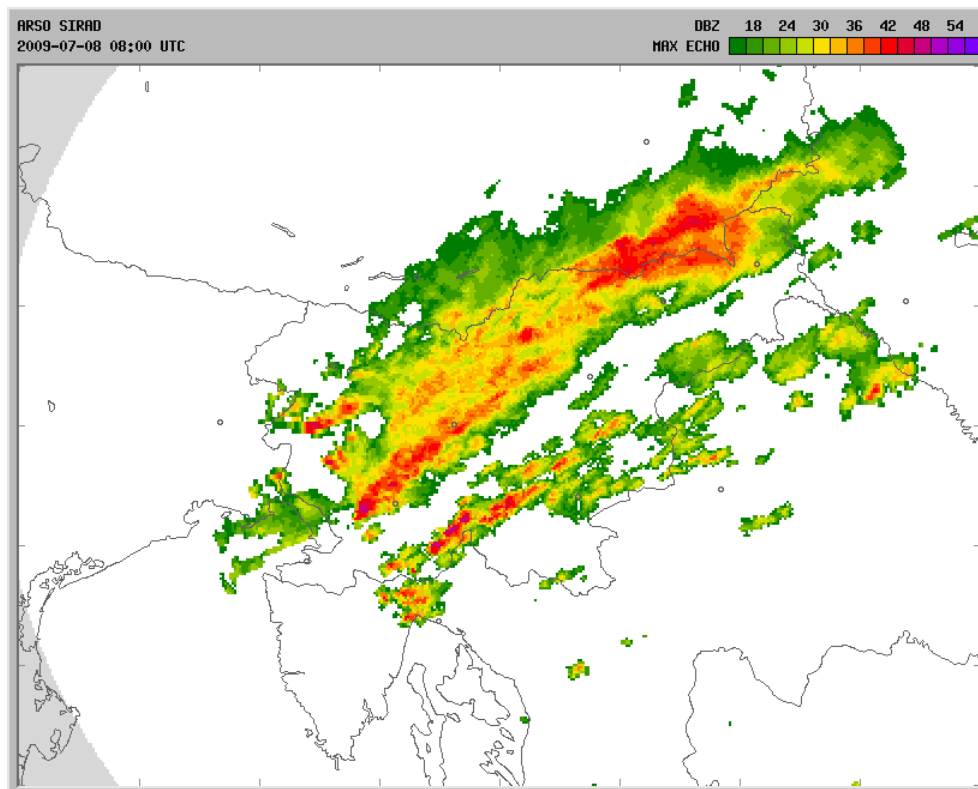
Slika 4. Slika največje radarske odbojnosti padavin 7. julija ob 16.40 po srednjeevropskem poletnem času.

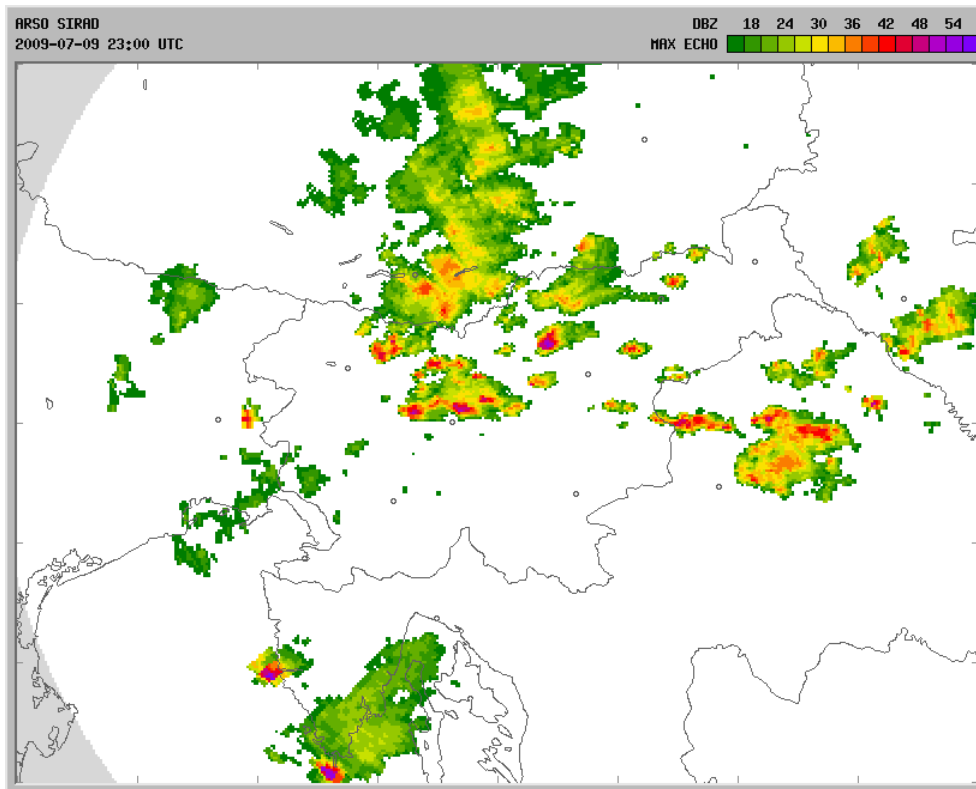
Slika 5. Slika največje radarske odbojnosti padavin 7. julija ob 18.20 po srednjeevropskem poletnem času.

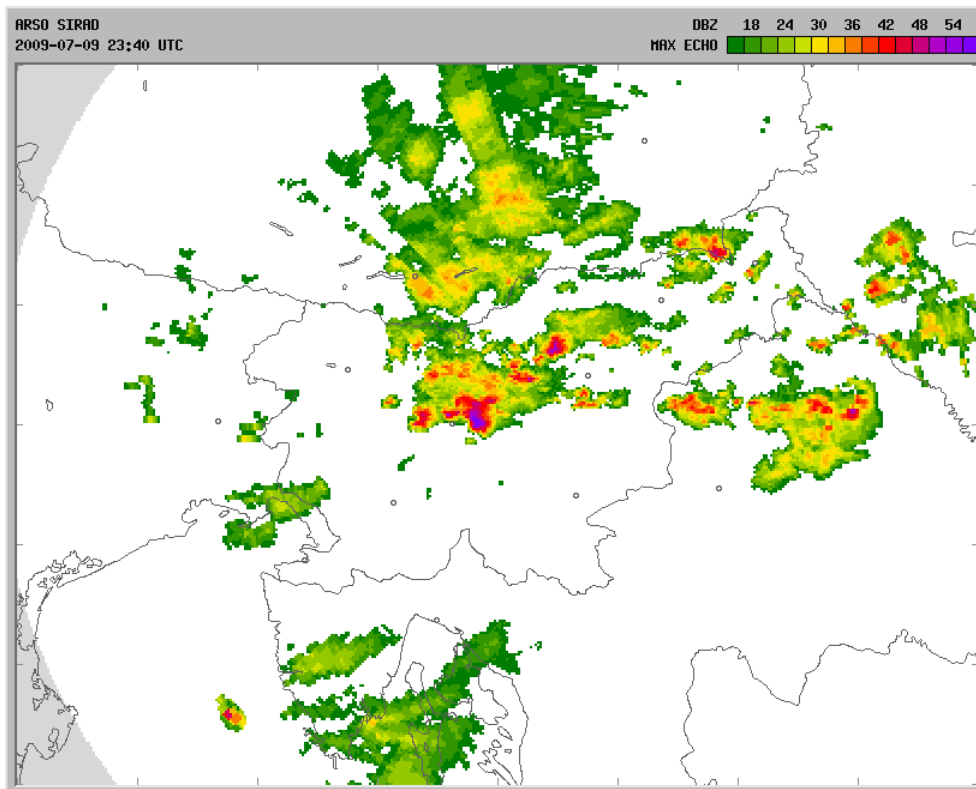
Slika 6. Slika največje radarske odbojnosti padavin 8. julija ob 3.00 po srednjeevropskem poletnem času.

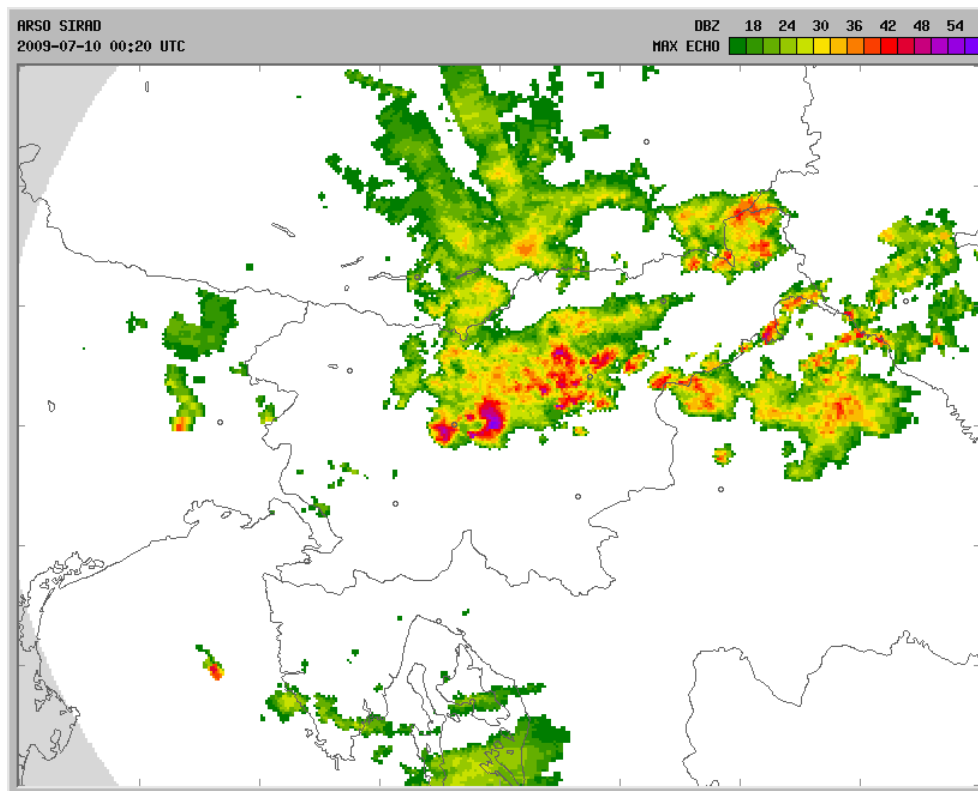
Slika 7. Slika največje radarske odbojnosti padavin 8. julija ob 10.00 po srednjeevropskem poletnem času.

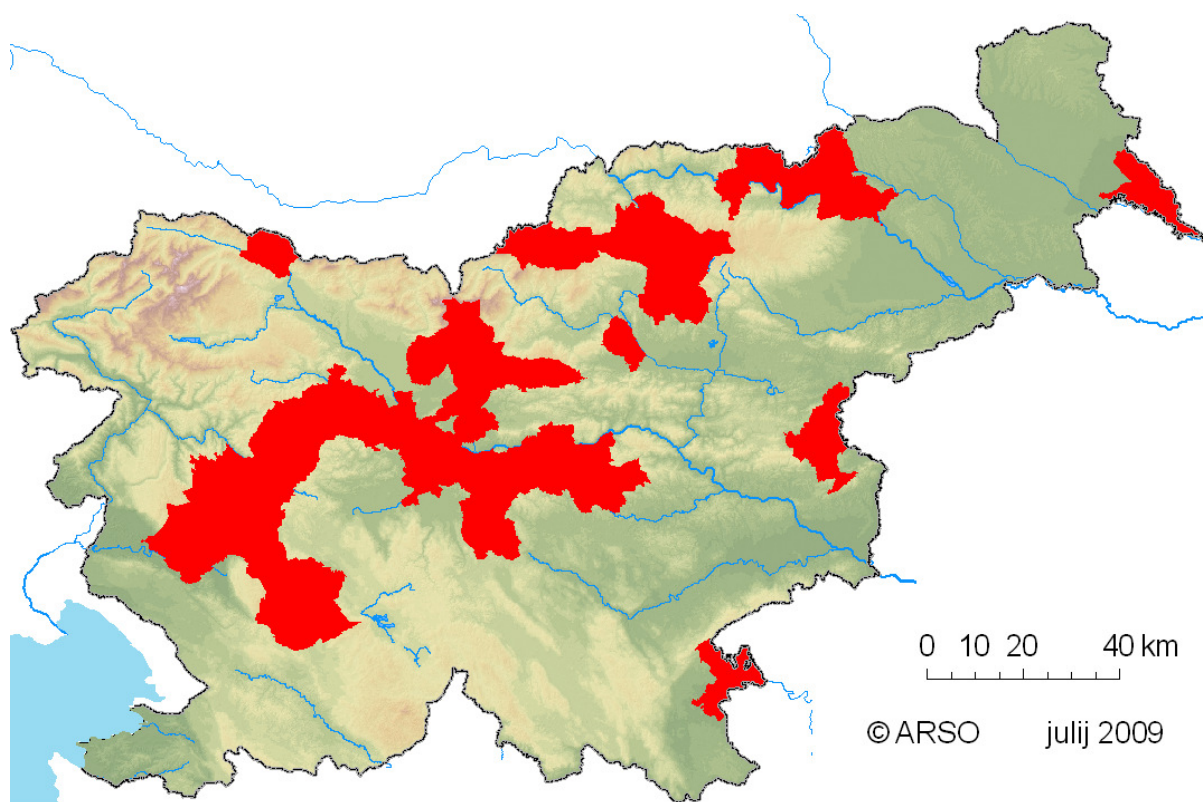
Slika 8. Slika največje radarske odbojnosti padavin 10. julija ob 1.00 po srednjeevropskem poletnem času.

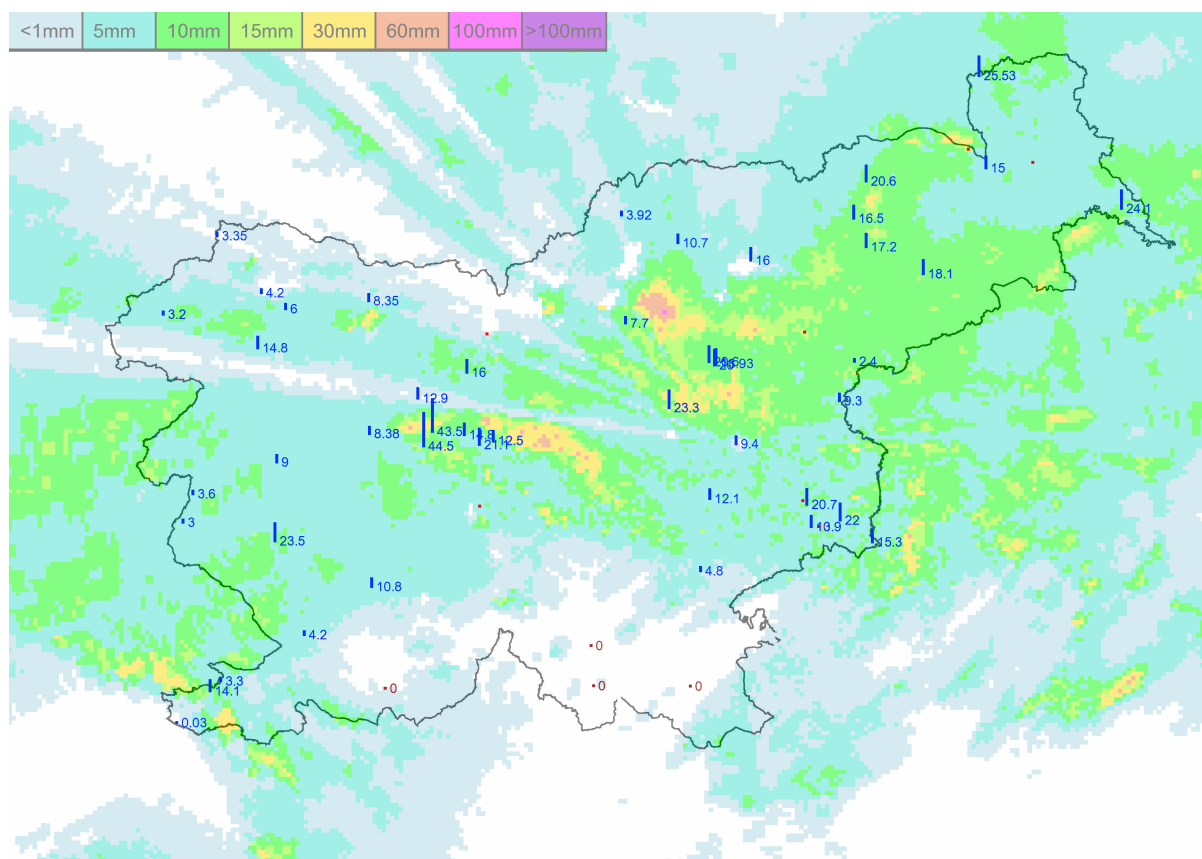
Slika 9. Slika največje radarske odbojnosti padavin 10. julija ob 1.40 po srednjeevropskem poletnem času.

Slika 10. Slika največje radarske odbojnosti padavin 10. julija ob 2.20 po srednjeevropskem poletnem času.

Slika 11. Občine (rdeče), kjer so neurja in deževje od 6. do 10. julija povzročila znatno gmotno škodo.

Slika 12. Radarska ocena 24-urne višine padavin do 10. julija do 8.00 po srednjeevropskem poletnem času. Za primerjavo so podane izmerjene vrednosti na samodejnih postajah in postajah, ki pošiljajo depeše. Vrednosti v barvni lestvici predstavljajo zgornjo mejo določenega razreda. Na nekaterih območjih osrednje, severne in zahodne Slovenije hribovit teren močno ovira radarske meritve, zato je tam ocena o višini padavin neuporabna (beli in svetlomodri snopi, ki se sekajo na mestu radarja na Lisci).

Viri:

1. Meteorološki arhiv Agencije RS za okolje
2. Radarski arhiv Agencije RS za okolje
3. <http://weather.uwyo.edu/upperair/europe.html>
4. <http://www.wetterzentrale.de/topkarten/fsavneur.html>
5. <http://forum.zevs.si/>
6. <http://www.essl.org/ESWD/>
7. http://spin.sos112.si/Pregled/GraficniPrikaz/default_neprijav.aspx

Pripravil: Urad za meteorologijo, Oddelek za klimatologijo